

During my experiments I observed the characteristics of parasitization of whitefly larvae, I determined the efficiency of different parasitoids and the best behavioural elements in determining effectiveness. I found a big variance between species while observing the effectiveness of foraging behaviour and oviposition. *Encarsia formosa* Dutch strain and *Eretmocerus mundus* seemed to be the most efficient. The least efficient was *Amitus bennetti*.

KABAKOSOK ELLENÁLLÓSÁGA A *MELOIDOGYNE INCOGNITA* (KOFOID ET WHITE, 1919, CHITWOOD, 1949) FAJJAL SZEMBEN

ÁCS TÍMEA¹ - PÉNZES BÉLA¹ - ELEKES MARIANN² -
FERENCZY ANTAL¹ - FAIL JÓZSEF¹

¹Szent István Egyetem, Kertészettudományi Kar, Budapest

²Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat, Budapest

Magyarországon a növényházakban termesztett uborka legjelentősebb kártevője a *Meloidogyne incognita* növényparazita fonálféregfaj. Kártételére szinte az ország valamennyi zöldségajtató üzemében számíthatunk. A kártétel mértéke rendszerint súlyos, így védekezés hiányában gazdaságos uborkatermesztés nem lehetséges. A kémiai védekezés drága és hatékonysága rendszerint változó. A metil-bromidos gázosítás, mint kémiai védekezési eljárás, jövőbeni használata korlátozott, így új, környezetvédelmi és humán-egészségügyi szempontból is kedvező védekezési módszerek kidolgozása sürgetően szükséges. Mivel az uborka fajták számottevő fonálféreg ellenállósággal nem rendelkeznek, a védekezés lehetőségét kínálja az uborka fonálféreggel szemben toleráns alanyokra való oltása.

Hazánkban a hajtatott uborka oltására a termesztők által jelenleg leggyakrabban használt két alany -a *Sycios angulatus* 'Harry' és a *Cucurbita ficifolia*- fonálféreg ellenállósága csak részben ismert.

A Szent István Egyetem Rovartani Tanszékén végzett kísérleteink során az említett két uborka alany és további nyolc, még nem tesztelt, hazánkban termesztett kabakos növény *M. incognita* fajjal szembeni ellenállóságát vizsgáltuk növényházi körülmények között. A két lombleveles növényeket növényházból származó, *M. incognita* fajjal fertőzött talajba ültettük. A növények gyökerén keletkezett kárt két, hatfokozatú skálán értékeltük.

Míg a *Sycios angulatus* 'Harry' esetében nagy számú, de kis méretű gubacsokat figyeltünk meg, addig a *Cucurbita ficifolia* gyökerén jelentős mennyiségű és méretű gubacsot találtunk. Vizsgálataink során megállapítottuk, hogy a *Cucurbita pepo* 'Alba', a *Cucurbita pepo* 'Sárga óriás' és a *Cucurbita moschata* 'Orange' csekély mértékű fertőzöttséget mutatott. A toleráns fajok illetve fajták termesztett uborkához való kompatibilitása további vizsgálatokat igényel.

THE RESISTANCE OF CUCURBITACEOUS PLANTS TO *MELOIDOGYNE INCOGNITA* (KOFOID ET WHITE, 1919, CHITWOOD, 1949)

ÁCS, T.¹ - PÉNZES, B.¹ - ELEKES, M.² - FERENCZY, A.¹ - J.FAIL¹

¹Szent István University, Horticultural Sciences, Budapest

²Central Service for Plant Protection and Soil Conservation, Budapest

In Hungary the most damaging pest of forced cucumber is the plant parasitic nematode species, *Meloidogyne incognita*. It occurs in almost every vegetable forcing area and causes great losses in yields, therefore taking effective controlling measures is essential. Chemical ways of controlling are expensive and not always sufficient. The use of methyl bromide, as chemical control, will be limited in the future. Consequently, new, ecologically friendly methods imposing no risk to human health should be elaborated. As there are no cucumber varieties tolerant to *Meloidogyne incognita*, the use of cucumber plants grafted onto tolerant cucurbit species offers a highly effective, as well as an environmentally friendly means of control.

In Hungary, two cucurbit species –*Sycios angulatus* ‘Harry’ and *Cucurbita ficifolia* – have been used as rootstock for cucumber. However, the tolerance level of these two species against *M. incognita* has not been fully elucidated.

In the experiments carried out at the Department of Entomology in Szent Istvan University we studied the tolerance of these two species, along with eight other previously untested species belonging to the *Cucurbitaceae* family, against *M. incognita*. Tests were carried out under greenhouse conditions where two true-leaved plants were infested with soil contaminated with *M. incognita*. The damage caused on the roots by *M. incognita* was assessed by using two six-graded scales.

We found that the galls formed on the roots of *Sycios angulatus* ‘Harry’ were small but abundant. Galls occurring on the roots of *Cucurbita ficifolia* were not only abundant but also large. Three cucurbit plants –*Cucurbita pepo* ‘Alba’, *Cucurbita pepo* ‘Sárga óriás’ and *Cucurbita moschata* ‘Orange’ – were found as potential rootstock for greenhouse cucumber. Further experiments are required to test the compatibility of tolerant species with cucumber varieties.

NAPRAFORGÓ HIBRIDEK MÉHÉSZETI JELENTŐSÉGE ELTÉRŐ AGROÖKOLÓGIAI ADOTTSÁGOK ESETÉN

ZAJÁ CZ EDIT - SZALAINÉ MÁTRAY ENIKŐ* - SZALAI TAMÁS**

Szent István Egyetem, Gödöllő, Környezettudományi Doktori Iskola

*Kisállattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet, Gödöllő

Méhtenyésztési és Méhbiológiai Osztály

**Szent István Egyetem, Gödöllő, Környezetgazdálkodási Intézet

Magyarországon a termesztett olajnövények közül a napraforgó a legnagyobb jelentőségű. Vetésterülete hazánkban az elmúlt néhány évben már 4-500.000 ha